

Konotopets F. M. (2018) Napryamy zabezpechennya stresostiykosti bankivs'koho sektoru [The directions of ensuring the stress resistance of the banking sector]. *Social development & Security*. 3(5), 48 – 57. DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.1297116>

НАПРЯМКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТРЕСОСТІЙКОСТІ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ

Федір Конотопець

Київський національний торговельно-економічний університет,
вул. Кіото, 19, м. Київ, Україна,
e-mail: egorvetrovsky99@gmail.com
студент

Article history:

Received: April, 2018
1st Revision: May, 2018
Accepted: June, 2018

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.1297116>

Анотація: В статті розглянуто наукові підходи щодо розуміння категорії фінансової стійкості сучасного банківського сектору. Надано визначення категорії стресостійкості банківського сектору за допомогою використання властивості складної системи до адаптації. Визначено основні напрямки забезпечення стресостійкості банківського сектору в умовах глобалізації світового господарства.

Ключові слова: фінанси, стресостійкість, банківський сектор, глобалізація.

Конотопець Ф.М. Напрямки забезпечення стресостійкості банківського сектору. *Social development & Security*. 2018. № 3 (5). С. 48–57.
URL: <https://paperssds.eu/index.php/JSPSDS/article/view/42/39>

1. Постановка проблеми

Банківській сектор посідає чільне місце в економічному розвитку кожної держави. Банківський сектор сприяє мобілізації та використанню грошових ресурсів, забезпечує виконання фінансових зобов'язань, визначає динаміку інвестиційного процесу. Ефективна організація та управління банківським сектором та його спроможність протистояти потрясінням на фінансовому ринку, тобто функціонувати в умовах більшого навантаження, ніж те, яке дозволяє системі знаходитись в стійкому положенні в нормальних умовах є запорукою успішного протистояння зовнішнім та внутрішнім викликам.

На сучасному етапі оцінка стресостійкості банківського сектору вимагає побудови таких сценаріїв, параметри яких спроможні чітко змодельювати поведінку банків. Це, у свою чергу, надасть змогу не тільки правильно врегулювати розмір банківського капіталу, здатного витримати максимальні потрясіння на фінансових ринках, але й сформулювати достатній обсяг грошових потоків у межах світової економіки залежно від стану інвестиційного клімату

окремих країн та регіонів. Тому дослідження впливу різномірних ризиків на стресостійкість банківського сектору сьогодні набуває все більшої актуальності.

2. Аналіз останніх досліджень та публікацій

Значна увага дослідженню головних аспектів забезпечення фінансової стійкості фінансово-кредитних установ, а саме банків, та їхній ролі в економіці ринкової системи приділяється в наукових працях відомих зарубіжних та вітчизняних учених, а саме: В. І. Міщенко [1], О. І. Барановського [2], О. В. Васюренка [3], О. М. Колодізева [4], В. В. Коваленко [5], В.Александрова, Г. Задорожного, Е. Юрченка [6], Г. Шиназі [7], С. Науменкової [8], В. Зінченка [9], С. Міщенко [10], О.В. Крухмалю [11].

3. Постановка завдання

Мета статті полягає у дослідженні теоретичних підходів розуміння змісту категорії фінансової стійкості сучасного банківського сектору, формулюванні підходу до визначення категорії стресостійкості банківського сектору та визначенні напрямків забезпечення стресостійкості банківського сектору в умовах глобалізації світового господарства.

Об'єктом дослідження є процес функціонування банківського сектору в умовах впливу фінансових ризиків.

Предметом дослідження є теоретико-методологічні напрямки забезпечення стресостійкості банківського сектору.

4. Виклад основного матеріалу

Відзначимо, що економічна категорія «фінансова стійкість» у вітчизняній та іноземній наукових школах досі не має остаточного визначення. Наприклад, у нормативних положеннях Центрального банку Нідерландів під «фінансовою стійкістю» мається на увазі фінансова система, здатна до ефективного розміщення ресурсів та абсорбції шоків, уникаючи руйнівного впливу на реальну економіку або на інші фінансові системи [1, 10].

Центральний банк Південно-Африканської Республіки характеризує фінансову стійкість як відсутність макроекономічних втрат від шоків, що діють на систему фінансового обміну [1, 11].

На думку Г. Шиназі, фінансова система може вважатися стабільною (стійкою), якщо вона полегшує ефективний розподіл ресурсів, спроможна здійснювати оцінку, котирування, розподіл та управління фінансовими ризиками і здатна виконувати свої найважливіші функції навіть за умов зовнішніх потрясінь або посилення диспропорцій [7].

Фінансова стійкість, вважає С. Міщенко, «...відображає систему суспільних відносин між державою, фінансовими інститутами та учасниками фінансових ринків стосовно організації безперебійного, безперервного руху фінансових ресурсів у інтересах всіх учасників системи» [1].

Окремі науковці визначають поняття «фінансова стійкість» через фактори, які впливають на стан фінансової системи і можуть вивести її з рівноваги.

На думку В. Александрова, Г. Задорожного та Е. Юрченка «...втрата стійкості в загальному випадку може відбуватися через зміни параметрів системи, через наявність непередбачених при створенні системи зовнішніх впливів або при порушенні зв'язків у системі, коли змінюється структура системи» [6].

Кожне з наведених визначень має свої особливості. Так, визначення стійкості фінансової системи Банку Нідерландів і Центрального банку Південно-Африканської Республіки базується

на здатності фінансової системи виконувати власні функції (мобілізацію заощаджень та ефективне розміщення ресурсів, належний рівень роботи платіжної та грошової системи, диверсифікацію ризиків і здатність до абсорбції шоків), незважаючи на різні шоки, притаманні дійсності [1, 11].

Водночас вказані банки акцентують увагу на недопущенні формування шоків безпосередньо самою фінансовою системою, а також на необхідності усвідомлення суспільством можливості утримання чи досягнення стійкості фінансової системи (відсутність панічних настроїв у суспільстві та довіра до влади) [1, 11].

На наш погляд, найбільш повно розкривають зміст цієї економічної категорії спеціалісти НБУ. Під фінансовою стійкістю вони розуміють «...такий стан динамічної фінансової системи, за якого вплив будь – яких шоків на фінансову систему (чи на окремі її елементи) не заважає їй забезпечувати ефективний перерозподіл фінансових ресурсів в економіці, функціонування платіжної системи, а також абсорбацію (амортизацію) шоків» [1, 12].

Узагальнення поглядів на сутність фінансової стійкості банківського сектору дає можливість виокремити концептуальні підходи до розуміння змісту категорії фінансової стійкості сучасного банківського сектору (табл.1).

Незважаючи на досить вагомий дослідження чіткого визначення категорії стресостійкості сучасного банківського сектору в науковій літературі не зустрічається. Тому ми запропонували свій підхід з визначення стресостійкості сучасного банківського сектору, який в першу чергу пов'язаний з здатністю системи адаптуватись до різноманітних впливів. Так, в тлумачному словнику The Random House Dictionary of the English Language Hardcover – June 1, 1971 дається таке пояснення: «Адаптуватись значить: 1) приводиться у відповідність з вимогами або умовами, пристосовуватись або видозмінюватись належним чином; ... 2) пристосовуватись до різних умов, до навколишнього середовища та тощо» [12].

Таблиця 1

Теоретичні підходи до визначення змісту категорії фінансової стійкості сучасного банківського сектору та визначення його стресостійкості *

Автори	Типові визначення поняття
В. І. Міщенко	«...Такий стан динамічної фінансової системи, за якого вплив будь-яких шоків на фінансову систему (чи на окремі її елементи) не заважає їй забезпечувати ефективний перерозподіл фінансових ресурсів в економіці, функціонування платіжної системи, а також абсорбацію (амортизацію) шоків» [1,12].
О.І.Барановський	Ситуація в банківській системі може вважатись кризовою, якщо є принаймні одна з таких умов [2]: - частка активів, що не працюють, у сукупному обсязі активів перевищує 10%; - витрати на відновлення банківської системи перевищують 2% ВВП; - проблеми банківського сектора спричинюють націоналізацію істотної частки банківського сектору; - відбувається масове вилучення депозитів чи накладаються обмеження за їх виплатами, оголошуються «банківські канікули».
О.В. Васюренко	Стабільність банківської системи є чинником забезпечення стабільності фінансової та економічної систем і економічної безпеки держави. На сьогоднішній день сприяння або її забезпечення є однією з основних функцій центральних банків [3].
О. М.Колодізев	Удосконалення корпоративного управління та його вплив на процеси капіталізації банківських установ в Україні, за О. М. Колодізевим, повинно здійснюватися в напрямі розкриття структури власності та нарощення статутного капіталу банків, активізації діяльності фондового ринку, зменшення ризику репутації та підвищення рівня довіри населення до банків. Вирішення цих питань сприятиме підвищенню рівня капіталізації банків, дасть змогу

	вирішити проблему економічної безпеки банківської системи країни, її надійності, фінансової стійкості та ефективності функціонування [4].
В. В.Коваленко	<p>Специфічні властивості оцінки фінансової стійкості банку повинні мати прояв в антикризовому управлінні і містити:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вивчення нових якостей розвитку банку як об'єкта управління в результаті розвитку фінансової і банківської системи; - виявлення причинно-наслідкових зв'язків у розвитку об'єктів і суб'єктів банківської системи; - визначення меж експертного знання менеджера і експертних систем, що використовуються в діагностиці кризи, її попередження і виходу з неї; - моніторинг за зміною стану ситуації в банківській сфері в умовах високої ентропійності ринкового макросередовища банків; - необхідність підвищення ефективності антикризових і прогностичних функцій діагностики [5].
В.Александров, Г. Задорожний, Е. Юрченко	«...Втрата стійкості в загальному випадку може відбуватися через зміни параметрів системи, через наявність непередбачених при створенні системи зовнішніх впливів або при порушенні зв'язків у системі, коли змінюється структура системи» [6, 40].
Г. Шиназі	Фінансова система може вважатися стабільною (стійкою), якщо вона полегшує ефективний розподіл ресурсів, спроможна здійснювати оцінку, котирування, розподіл та управління фінансовими ризиками і здатна виконувати свої найважливіші функції навіть за умов зовнішніх потрясінь або посилення диспропорцій [7].
С. Науменкова	«...Фінансова стійкість системи не ототожнюється з необхідністю забезпечення функціонування всіх її елементів із максимальною ефективністю, йдеться лише про здатність обмежувати та усувати диспропорції за допомогою механізму самокоригування» [8].
В. Зінченко	«Це такий стан банківської системи, при якому реалізується сутність і призначення банківської системи в економіці, адекватно і ефективно виконуються її функції, а також забезпечується спроможність відновлювати цей стан після будь-яких відхилень від безпечних параметрів, викликаних дією кризових моментів (спадом економіки, фінансовою кризою, трансформацією економіки)» [9].
С. Міщенко	«...Відображає систему суспільних відносин між державою, фінансовими інститутами та учасниками фінансових ринків стосовно організації безперебійного, безперервного руху фінансових ресурсів у інтересах всіх учасників системи» [10].
О. В. Крухмаль	«це динамічна інтегральна характеристика спроможності банку як системи трансформування ресурсів та ризиків повноцінно (з максимальною ефективністю та мінімальним ризиком) виконувати свої функції, витримуючи вплив факторів зовнішнього та внутрішнього середовища» [11, 67].
пропозиції автора, щодо визначення стрессостійкості	<i>Стрессостійкість банківської системи – це здатність системи адаптувати свою структуру та функції в умовах впливу зовнішніх та внутрішніх фінансових ризиків таким чином, щоб система зберігала таку якість функціонування, що вимагається. (тобто виконувала свої задачі в повному обсязі); – це спроможність системи зберігати задану якість функціонування за умови впливу на неї зовнішніх та внутрішніх фінансових ризиків, тобто встановлює ступінь стійкості системи по відношенню до збурюючі впливів.</i>

* складено автором на підставі джерел [1-11]

На основі аналізу підходів щодо визначення поняття «стрессостійкість банківської системи» запропоновано власне трактування цієї категорії: стрессостійкість банківської системи – це здатність системи адаптувати свою структуру та функції в умовах впливу зовнішніх та внутрішніх фінансових ризиків таким чином, щоб система зберігала таку якість

функціонування, що вимагається. (тобто виконувала свої задачі в повному обсязі); – це спроможність системи зберігати задану якість функціонування за умови впливу на неї зовнішніх та внутрішніх фінансових ризиків, тобто встановлює ступінь стійкості системи по відношенню до збурюючих впливів.

З метою забезпечення стійких позицій банкам потрібно безперервно вести моніторинг вразливих напрямків діяльності та спрямовувати свої зусилля на локалізацію чинників стресу, якими виступають ризики.

Сучасний банківський сектор необхідно розглядати як велику динамічну, цілеспрямовану, відкриту систему, яка характеризується значною кількістю підсистем, таких як: організаційного забезпечення, методичного забезпечення, інструментального забезпечення, кадрового забезпечення, функціонального забезпечення, інформаційно-технологічного забезпечення, і яка все більше схильна до впливу фінансових ризиків.

Слід відмітити, що фінансові ризики виникли разом з появою грошового обігу і відносин «позичальник – кредитор». По мірі розвитку фінансових систем спектр ризиків також постійно розширювався. Проте завдання грамотного управління ризиками та забезпечення стресостійкості банківського сектору встало надзвичайно гостро для всіх учасників фінансового ринку лише в останнє десятиріччя.

Також характерною особливістю останнього часу стали не власне банкрутства окремих банків або кризи державних фінансів в різних країнах, які траплялися і раніше, а ті масштаби і швидкість, з якою вони виникають і поширюються. У нинішніх умовах серія невдалих операцій з похідними цінними паперами протягом декількох тижнів може призвести до непоправного збитку для всієї банківської системи, що володіє солідним запасом міцності.

На даний момент існує кілька факторів, що сприяють підвищенню уразливості фінансових інститутів і все більшого числа нефінансових компаній. Головним з них визнається бурхливий розвиток ринку похідних фінансових інструментів [13].

Всю масу деривативів, що обертаються в світі (багато з яких самі є похідними від інших похідних фінансових інструментів), і багаторазово перевищують за вартістю сукупний обсяг вироблених товарів і послуг, часто порівнюють з перевернутою пірамідою, заснованої на фундаменті реального виробництва і практично необмежено розширюється догори.

Ця аналогія дає наочне уявлення, як навіть слабке або незначне коливання в основі – реальному секторі економіки – призводить до значних потрясінь «надбудови» – ринку похідних цінних паперів. Безумовно, ці потрясіння роблять і сильний зворотний вплив на виробників товарів і послуг, які все частіше використовують фінансові деривативи не тільки для страхування своїх позицій, а й для отримання спекулятивного прибутку. Крім того, зростаюча складність структури самих похідних цінних паперів істотно ускладнює їх адекватну оцінку і своєчасне попередження ризиків [13].

Іншим не менш важливим фактором уразливості є процес глобалізації світового господарства, при якому національні економіки виявляються все менш захищеними від впливу економічних криз в інших країнах [13].

Також глобалізація нерозривно пов'язана з тенденцією до дедалі більшої дерегуляції фінансових ринків, яка почалась в США в середині 80-х років та поступово розповсюдилась на європейські і азійські ринки, а також фінансові ринки країн з економікою, що розвивається та перехідною економікою.

Основними напрямками дерегуляції стали:

скасування обмежень по банківським депозитним ставкам і комісійних винагород для брокерів;

поступовий допуск комерційних банків до повноцінних операцій на ринках цінних паперів, в тому числі і на термінових ринках [13].

Сьогодні в світі міжнародних фінансів ціни активів можуть змінюватися протягом декількох секунд, самі інструменти стають все більш витонченими, структура інвестиційних портфелів і методи управління ними постійно ускладнюються, а можливі збитки можуть досягати сотень мільйонів доларів [13].

Найбільші фінансові інститути, які активно працюють на міжнародних ринках капіталу, вже давно прийшли до розуміння того, що для запобігання загрози «звалювання в піке» та забезпечення стресостійкості необхідна щоденна, а в деяких випадках і «щомиттєва» кількісна оцінка можливих втрат за окремими операціями, клієнтам, підрозділам і напрямками бізнесу. Тобто безперервний *постійний моніторинг* ситуації за часом [13].

Особливим напрямком забезпечення стресостійкості банківського сектора виступає *наявність достовірної аналітичної інформації, методів її обробки, аналізу та форм представлення*, що дозволяють вивчити реальний стан стійкості банківського сектору, виміряти вплив факторів, що її визначають, а також обґрунтувати напрямки забезпечення стійкості в прогнозованому періоді.

Універсальна система класифікації інформації є однією з необхідних умов ефективною оцінки стресостійкості банку та забезпечення інформованості всіх користувачів результатами оцінки. В сучасних умовах єдиний інформаційний простір необхідний для забезпечення узгодженості, несуперечливості, закінченості управлінських рішень [13].

Стрес-тестування, відповідно до Постанови НБУ № 460 від 06.08.2009 р. розглядають як метод кількісної оцінки ризику, який полягає у визначенні величини неузгодженої позиції, яка наражає банк на ризик, та у визначенні шокової величини зміни зовнішнього фактора – валютного курсу, процентної ставки тощо. Поєднання цих величин дає уявлення про те, яку суму збитків чи доходів отримає банк, якщо події розвиватимуться за закладеними припущеннями [14]. Результатом виявлення ключових ризиків повинна стати карта ризиків, що містить інформацію про ймовірність настання ризику та його значущість для банку.

Банківський сектор у якого відсутня *система вимірювання ризиків*, має обмежену здатність контролювати ризики або здійснювати їх моніторинг. Крім того, розвиненість інструментарію управління ризиками, який використовує банківський сектор, має бути адекватною складності і рівню ризиків, які він узяв на себе. Банківський сектор повинен періодично перевіряти надійність інструментів вимірювання, які він використовує. Належні системи вимірювання ризиків передбачають оцінювання як окремих операцій, так і портфелів банків.

Наступним напрямком є необхідність *отримання інтегральної оцінки сукупного ризику компанії*. Така оцінка повинна бути досить точною, щоб не вийти за межі обмежень по ліквідних коштах і власному капіталу, що накладаються на діяльність банку або банківського сектору в цілому з боку регулюючих органів, кредиторів і клієнтів. Знання потенційних ризиків дозволяє керуючим направити капітал в ті сфери бізнесу, які характеризуються найкращим співвідношенням ризику і прибутковості, а також виробити стимули до зваженого відношення до ризиків з боку відповідних служб і відповідальних осіб [15].

Наступним напрямком забезпечення стресостійкості банківського сектору полягає *безперервному контролі за ризиками*. Банківський сектор повинен встановити обмеження і довести їх до виконавців за допомогою положень, стандартів та процедур, які визначають обов'язку і повноваження працівників. Ці контрольні обмеження повинні бути дійовими інструментами управління, які можна уточнювати в разі зміни умов або рівня толерантності до ризику. Тобто повинно впроваджуватись гнучке реагування на ризики.

На даний момент система стандартизації в галузі управління ризиками повинна базуватись на загальних стандартах, законах та загальноприйнятих принципах. До них відносяться:

посібник зі звітності про сталий розвиток. Глобальна ініціатива по звітності (Global Reporting Initiative, GRI). Стандарт звірення не фінансових звітів AA 1000 AS Інституту соціальної й етичної звітності (Institute of Social and Ethical Reporting Accountability);

стандарт взаємодії із зацікавленими сторонами AA 1000 SES Інституту соціальної й етичної звітності (Institute of Social and Ethical Reporting Accountability);

звід правил з управління проектами (Project Management Body of Knowledge, PMBOK); кваліфікаційний мінімум для складання екзамену FRM і PRM [13, 122-123].

Міжнародне наближення визначення капіталу та нормативів капіталу (Базель I);

Поправки до Базельської угоди про капітал Нова концептуальна основа Угоди про капітал (Базель II);

Базель III : Загальні регуляторні підходи до підвищення стійкості банків і банківських систем;

Базель III : Міжнародні підходи до вимірювання ризику ліквідності, стандартів і моніторингу [16].

Наступним напрямком забезпечення стресостійкості банківського сектору полягає в *ресурсному забезпеченні ризик-менеджменту*, яке передбачає формування необхідних фінансових, кадрових та інших ресурсів, необхідних для реалізації заходів, спрямованих на мінімізацію ризиків та підтримки необхідних контрольних процедур.

Не менш важливим напрямом забезпечення стресостійкості банківського сектору полягає в *плануванні процедур та заходів, спрямованих на аварійному відновленні або забезпеченні безперервності бізнесу*.

Запропоновані напрямки з забезпечення стресостійкості банківського сектору наведені на рис.

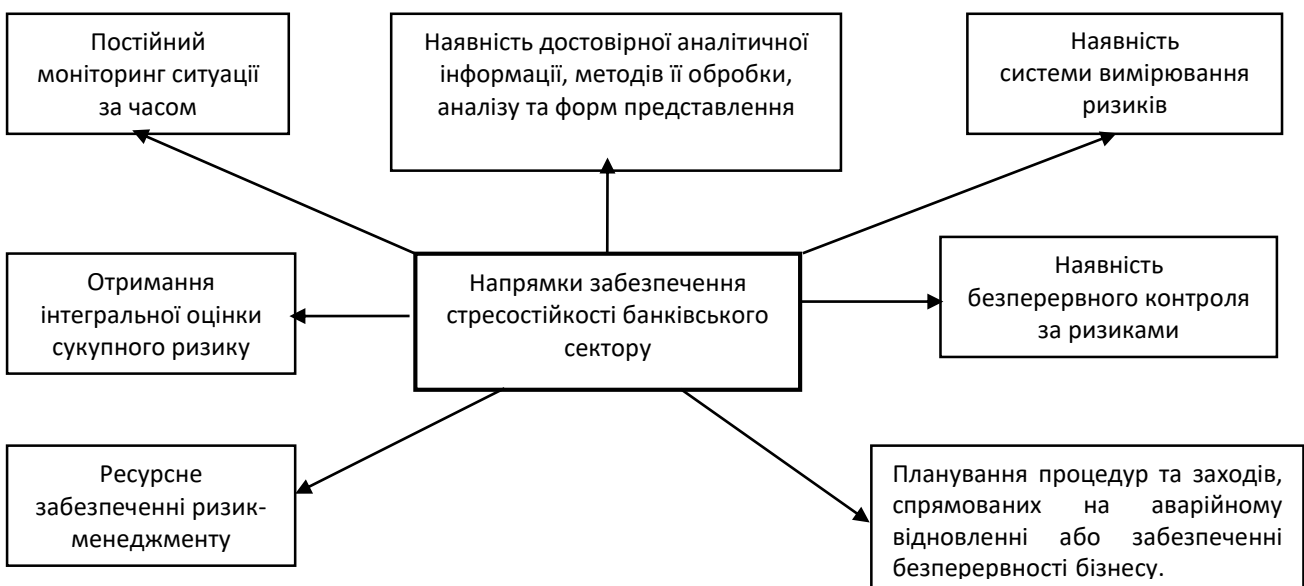

Рис. Напрямки забезпечення стресостійкості банківського сектору*.

* складено автором.

Подальшим розвитком цього напрямку забезпечення стресостійкості банківського сектору є впровадження інтегральної системи управління ризиками в банківському секторі, яка полягає в тому що усі елементи мають між собою прямий та зворотній зв'язок. Функціонування елементів системи спрямовано на досягнення місії, стратегічних і тактичних цілей, прийнятого для банківського сектору «апетиту» до ризиків, їх профілю,

ризик-факторів, що забезпечує стійкість та надійність функціонування банківського сектору [17].

5. Висновки

Таким чином, в ході дослідження проаналізовані теоретичні підходи розуміння змісту фінансової стійкості сучасного банківського сектору. Зроблена спроба надати визначення стресостійкості банківського сектору. Запропоновані напрямки забезпечення стресостійкості банківського сектору в умовах глобалізації світового господарства, до яких можна віднести: постійний моніторинг ситуації, наявність достовірної аналітичної інформації, методів її обробки, аналізу та форм її представлення, збільшення рівня капіталізації банківського сектору, підвищення обсягу банківських послуг, отримання інтегральної оцінки сукупного ризику, ресурсне забезпечення ризик-менеджменту, впровадження інтегральної системи управління ризиками в банківському секторі.

Знання цих напрямів дозволить якісно та своєчасно застосувати заходи протидії банківським ризикам, правильно регулювати розміри банківського капіталу, здатного витримати максимальні потрясіння на фінансових ринках та сформувати достатній обсяг грошових потоків у межах світової економіки.

Author details (in Russian)

НАПРАВЛЕНИЯ ОБЕСПЕЧЕНИЯ СТРЕССОУСТОЙЧИВОСТИ БАНКОВСКОГО СЕКТОРА

Федор Конотопець

*Киевский национальный торгово-экономический университет,
ул. Киото, 19, г. Киев, Украина.,
e-mail: egorvetrovsky99@gmail.com
студент*

Аннотация: В статье рассмотрены научные подходы к пониманию категории финансовой устойчивости современного банковского сектора. Дано определение категории стрессоустойчивости банковского сектора посредством использования свойства сложной системы к адаптации. Определены основные направления обеспечения стрессоустойчивость банковского сектора в условиях глобализации мирового хозяйства.

Ключевые слова: финансы, стрессоустойчивость, банковский сектор, глобализация.

Author details (in English)

THE DIRECTIONS OF ENSURING THE STRESS RESISTANCE OF THE BANKING SECTOR

Fyodor Konotopets

*Kyiv National University of Trade and Economics
19, Kyoto st., Kyiv, Ukraine
e-mail: egorvetrovsky99@gmail.com
student*

Abstract: *In the article are considered scientific approaches to understanding the category of financial stability of the modern banking sector. The definition of the stress-resistance category of the banking sector is provided by using the property of a complex system to adapt. The main directions of ensuring the stress-resistance of the banking sector in a globalizing world economy are determined.*

Keywords: *finance, stress, banking, globalization.*

Використана література

1. Організаційно-методичні підходи до запровадження в НБУ системи оцінки стійкості фінансової системи [Текст] : інформаційно-аналітичні матеріали / За ред. В. І. Міщенко та ін. Київ : Центр наукових досліджень НБУ, 2005. 97с.
2. Барановський О. І. Стійкість банківської системи. *Фінанси України*. 2007. № 9. С. 75–81.
3. Васюренко О. В., Тридід О. М., Азаренкова Г. М. Моделі оцінки банківської діяльності для забезпечення стабільності банківської системи. монографія: Київ : УБС НБУ, 2010. 322 с.
4. Колодізев О. М., Лесик В. О. Забезпечення стабільності банківської системи на основі підвищення ефективності управління капіталізацією вітчизняних банків. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/VUABS/2012_1/32_03_01.pdf.
5. Коваленко В. В., Крухмаль О. В. Оцінка фінансової стійкості банківської установи для розробки антикризової стратегії її діяльності. *Актуальні проблеми економіки*. 2007. № 12. С. 95–108.
6. Александров В. В., Задорожний Г. В., Юрченко Е. Е. Финансово-банковская система как фактор экономической безопасности транзитного общества. Харьков : Харьков. нац. ун-т им. В. Н. Каразина, 2002. 235 с.
7. Шинази Г. Сохранение финансовой стабильности. Вашингтон : МВФ, 2005. 27 с.
8. Науменкова С. В. Обґрунтування методичних підходів до оцінки стійкості фінансової системи: Інформаційно-аналітичні матеріали. Київ : НБУ, 2006. Вип. 6. 162 с.
9. Зінченко В. О. Сутність і поняття стійкості банківської системи. *Вісник УАБС*. 2007. № 2 (23). С. 83–86.
10. Міщенко С. Критерії та показники оцінки стабільності функціонування фінансового сектора. *Вісник НБУ*. 2008. № 8. С. 36–45.
11. Крухмаль О. В. Теоретичні підходи до визначення поняття стійкості банку та її фінансової складової. *Актуальні проблеми економіки*. 2004. № 12. С. 65–71.
12. Тлумачний словник The Random House Dictionary of the English Language Hardcover – June 1, 1971, 2256 pages, as well as 2400 illustrations.
13. Управління ризиками банку: навч. посіб. / Н.П, Шульга та ін. Київ : Кив. нац. торг.-економ. ун-т, 2016 С. 82, 122-123.
14. Про схвалення Методичних рекомендацій щодо порядку проведення стрес-тестування в банках України: постанова Правління Національного банку України від 06.08. 2009 № 460.
15. Швець Н. Р. Удосконалення систем управління банківськими ризиками у світлі посилення глобалізаційних та кризових явищ у світі. *Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України*. 2012. № 1. С. 433–445.
16. Basel Committee on Banking Supervision. URL: www.bis.org.
17. Мельничук М.В. До питання сутності інтегрованої системи управління ризиками в банку. *Ринок цінних паперів України*. 2014. №8. С.101–106.

References

1. Organizational and methodical approaches to introduction in the NBU of the system of assessing the stability of the financial system [Text]: information and analytical materials / Ed. VI Mishchenko et al. Kyiv: Center for Scientific Research of the National Bank of Ukraine, 2005.
2. Baranovsky O.I. The stability of the banking system. Finance of Ukraine. 2007. No. 9. P. 75-81.
3. Vasurrenko O.V., Tridid O.M., Azarenkova G.M. Models of assessment of banking activity to ensure the stability of the banking system. monograph: Kiev: UBS NBU, 2010. 322 p.
4. Kolodizev O. M., Lesik V. O. Ensuring stability of the banking system on the basis of increasing the efficiency of the capitalization of domestic banks. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/VUABS/2012_1/32_03_01.pdf.
5. Kovalenko V.V., Krukhmal O.V. Estimation of the financial stability of the banking institution for the development of the anti-crisis strategy of its activities. Actual problems of the economy. 2007. No. 12. P. 95-108.
6. Aleksandrov V.V., Zadorozhny G.V., Yurchenko E. E. Financial and banking system as a factor of economic safety of the transit society. Kharkiv: Kharkov. nats Un-t them. V. N. Karazin, 2002. 235 p.
7. Shinazi G. Saving Financial Stability. Washington: IMF, 2005. 27 p.
8. Naumenkova SV The substantiation of methodical approaches to assessing the stability of the financial system: Information and analytical materials. Kyiv: NBU, 2006. 6. 162 p.
9. Zinchenko V.O. The essence and concept of stability of the banking system. UBS Newsletter. 2007. No. 2 (23). Pp. 83-86.
10. Mishchenko S. Criteria and indicators for assessing the stability of the functioning of the financial sector. Bulletin of the NBU. 2008. No. 8. P. 36-45.
11. Krukhmal O.B. Theoretical approaches to the definition of the concept of stability of the bank and its financial component. Actual problems of the economy. 2004. No. 12. P. 65-71.
12. The Explanatory Dictionary The Random House Dictionary of English Language Hardcover - June 1, 1971, 2256 pages, as well as 2400 illustrations.
13. Bank Risk Management: Teach. manual / N.P., Shulga et al. Kyiv: Kiw. nats trading.-economy. Unt., 2016 pp. 82, 122-123.
14. On Approval of Methodological Recommendations on the Procedure for Stress Testing in Banks of Ukraine: Resolution of the Board of the National Bank of Ukraine dated 06.08. 2009 № 460.
15. Shvets N.R. Improvement of banking risk management systems in the light of the increasing globalization and crisis phenomena in the world. Collection of scientific works of the National University of State Tax Service of Ukraine. 2012. № 1. P. 433-445.
16. Basel Committee on Banking Supervision. URL: www.bis.org.
17. Melnichuk MV To the question of the essence of the integrated risk management system in the bank. Securities Market of Ukraine. 2014. №8. P.101-106.